

## Dr. GERE GYULA

(1854–1932)

kórházi főorvos, kir.ezredorvos, orvostudor

Gere Gyula 1854. május 2-án született Békésen.

Apja: Gere Ferenc gimn. tanár. Anyja: Nagy Terézia.

Fivére: Gere Kálmán mérnök, miniszteri tanácsos 1857–1932.

Felesége: Tarnay Gizella (1867–1945) aki, Jászberényben született.

1883. novemberében eljegyezte Tarnay Gizellát – a jászberényi Tarnay Károly földbirtokos lányát, majd 1884. április 17-én házasságot kötöttek Jászberényben.

Öt gyermekük született, de csak Gizella maradt életben, mert testvére – Gere Kálmán főhadnagy 1914. augusztus 29-én hősi halált halt és a három kistestvér nem érte meg a felnőttkort.

Lányuk – Gere Gizella – dr. Supka Gézához ment feleségül. (Utóbbiak lánya: dr. Supka Magdolna művészettörténész, akinek lánya – dr. Gere leszármazott – Bényi Eszter (1951–) textilművész.)



Dr. Gere Gyula családi körben

Gere Gyula tanulmányai:

Elemi iskolai tanulmányait Nagyszalontán végezte.

Gimnáziumi tanulmányait a Debreceni Református Kollégiumban folytatta, ahol 1871-ben kitűnően érettségizett. Meglévő, egyetemi indexlapja szerint már 1871-ben orvostan hallgatóként volt – az akkor még Pesti Orvosegyetem sebész fakultásán (*Universitas pestiensis medico chirurgiae facultatis*) bejegyezve.

Tanárai voltak: többek között a legismertebbeket említve, Prof. Dr. Lenhossek, Prof. Dr. Szabó, Prof. Dr. Than. Kitűnő eredménnyel dicsekedhetett a leíró bonctan, gyakorlati bonctan, vegytan, ásványtan stb. területeken.

1877-ben is még a beiratkozottak között volt található és orvosi diplomáját már a Budapesti Királyi Magyar Tudományegyetemen kapta meg. Ezután valószínűleg már Budapest valamelyik kórházában praktizált.

1881/82: állami ösztöndíjas műtönövendék a magyar királyi I. Sebészeti kórodán (kórház)), ahol tanulmányai után ebben az intézetben kapta meg szakorvosi képzettségét, amit akkor „*orvos-sebész tudor és szülés mester*”-nek nevezték.

1882-ben – tizenegy jelentkező közül – őt választották a jászberényi városi Erzsébet Kórház igazgatójának.

Működési ideje Jászberényben 1882 és 1895 közötti évekre terjedt.

Minden évben jelentést kellett adnia a kórház működéséről, amiről a Gyógyászat c. lap adott hírt. Ezek évi gazdasági kimutatások a kórház beteg és pénztári forgalmáról.

Ezekben az években a városban még nem volt villanyvilágítás és az orvosi feladataikat főleg télen, olajlámpa és gyertyafény mellett kellett ellátniuk, amikben sokszor hiány volt. Vizigényüket is csak lajtból tudták fedezni, mert a kórházon belüli kútfúrássra csak később került sor.

1886-ban Budapesten *Képesítő bizonyítványt* szerzett, ami arra adott lehetőséget, hogy középiskolai orvos- és egészségügyi tanári állást is betölthessen.

Munkássága alatt alakult Jászberényben a 12 fős kórházi bizottság, aminek elnöke a mindenkor polgármester volt. A kórházban ezidőben belgyógyászati, sebészeti, szemészeti, fertőzőbetegséggel kapcsolatos és bujakóros (vérbaj, stb.) ellátás folyt. Szüléseket az anyák otthonában bábák segítségével vezették le és csak komplikált esetekben hívtak orvost.

A visszatérő kolera járvány miatt fertőző részlegeket is kialakítottak. 1892-ben a Zárda előtt fűrt, új kút vizének vegyellemezését is dr. Gere Gyula végezte.

1895-ben lemondott kórházigazgatói tisztségéről, mert ezredorvosnak Kassára helyezték.

Működését a jászberényi városi képviselő testület halás szavakkal méltatta és jegyzőkönyvileg is *dicséretben* részesítette, amit Koncsek István polgármester aláírásával adtak át neki.

–1908: Ferencz József nevében a Honvédelmi Minisztériumtól I. osztályú főorvosi kinevezést kapott május 1. hatállyal, mint a pozsonyi IV. honvédségi kerület egészségügyi főnöke.

1896–1899: Kassán a Premontrei Katolikus Főgimnáziumban – néhány órára – az egészségügyi oktató tanárként alkalmazták.

A Honvédségi Közlönyök szerint egyre emelkedett a ranglétrán és többször is áthelyezték.

Neve olvasható:

- A csongrádi 3. sz. honvéd zászlóalj szabadságot állományában,
- a kassai 9. honvéd gyalogezrednél,
- a honvédségi, pesti Ludovika Akadémián, ahol orvosfőnöki teendőket bízta meg (1884)
- II. osztálybeli ezredorvossá nevezték ki (1886)
- I. osztálybeli ezredorvosi kinevezést kapott (1895.04.30.)
- az I. világháborúban törzsorvos, tábornok
- A jászberényi állami gimnázium Évkönyveiben is feltüntették nevét a segélyező egyesületi tagok és alapítványi tagság között.

A *nyírmegyesi* előnevét 1903-ban erősítették meg, amit Ferencz József király írt alá.

Ezzel kapcsolatban a következő szöveg olvasható:

*„A személyem körüli magyar minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán dr. Gere Gyula honvéd törzsorvosnak és Gere Kálmán főmérnök és a kolozsvári államépítészeti hivatal főnökének és törvényes utódainak, régi magyar nemességük épségben tartása mellett a „nyírmegyesi” előnevet díjmentesen adományozom.”*

*Kelt Budapesten, 1903. szeptember hó 8-án*

*Ferencz József s.k.*

*Gróf Khuen-Héderváry Károly s.k.*

KITÜNTETÉSEI:

1913-ban megkapta a Ferencz József rend tiszti keresztjét.

1915 augusztusában nyugállományba vonult és „vezértörzsorvosi” címet kapott.

1916-ban a „Vöröskereszt hadi ékítményes, tiszti díszjelvényes *Oklevéllel*” jutalmazták, amit Ferencz Salvador Főherceg Úr, az osztrák magyar Monarchia Egyletének védnökhelyettese küldött számára Bécsből Kolozsvárra.

1932. augusztus 3-án Budapesten – életének 78. évében elhunyt. A Rákosi újtemetői családi sírboltba helyezték, ahonnan később unokája – családi eggyesítés miatt – a hamvakat áthozatta a Szt. Gellért Plébánia templom urnatemetőjébe.

FORRÁSOK:

Bényi Eszter ( dédunoka) családi archívumából dokumentumok, fotók

Budapesti Hírlap, Budapesti Közlöny 1903.09.27

Jászberényi Állami gimnázium Évkönyvei

Fővárosi Lapok 1884. április (78-102. szám)

Sugárné Koncsek Aranka: Szegénygondozás, az orvoslás és a közegészségügy története Jászberényben, 2000, 39–41. 89. oldal

Honvédségi Közlöny 1879. 06. 01.

Honvédségi Közlöny 1884.12. 24.

Budapesti Közlöny 1886 április.

Gyógyászat 1890.

Rendeleti Közlöny 1900.

Rendeleti Közlöny 1913 .04. 29. 287. old.

Pest Napló 1915. aug. 1.

Magyarország 1932. aug. 5.

Jászberény, 2023.

Szerkesztette: Sárközy Ágnes

